

ЗМІНИ У ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОЧІКУВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Т. С. ГАЛЮК, магістр з менеджменту та адміністрування,
*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
м. Івано-Франківськ, Україна*

Війна стала викликом для України, для її народу, для політичної та економічної систем держави.

Природно, що бізнес відчув на собі усі результати невизначеності сьогоденної ситуації. Не всі підприємства втримались на плаву. Багато згорнули діяльність. Однак, велика частина бізнес-структур продовжують роботу, адаптуючись до ситуації.

Результати опитування МСБ у рамках Unlimit Ukraine ЕВА демонструють наступне [1]:

- 13 % компаній повноцінно ведуть бізнес;
- 42 % - перебувають у «замороженому» стані;
- 13 % - перемістили свою роботу в інтернет-простір;
- 14 % - обмежили географічну розповсюдженість діяльності;
- 31 % - перебувають «на паузі», очікують слушних часів для відновлення діяльності;
- 4 % - припинили бізнес повністю без очікування на відновлення.

Близько 19 % підприємств здійснили релокацію [2]. З них:

- продовжують працювати в Україні - 10,4 % ;
- працюють переважно в Україні – 3,8 %;
- працюють переважно за кордоном – 0,5 %;
- працюють повністю за кордоном – 0,6 %.

Дослідження, проведене Європейською Бізнес Асоціацією, дозволило виділити основні виклики, які стоять сьогодні перед бізнесом. Основними з них є наступні [1]:

- більша частина ВВП забезпечувалась містами, які сьогодні звать «гарячими точками» - Харковом, Києвом, Миколаєвом, Маріуполем. Військова ситуація не дозволяє проводити бізнес належним чином - зберігається загроза життю, інфраструктура знищена або пошкоджена, проблеми з електрикою та зв'язком;

- неналежна робота логістики, що є результатом закриття портів, завантаженості прикордонних пунктів, доріг тощо;

- наслідком вимушеної евакуації людей є витрати часу на облаштування на новому місці, щоб у безпечних умовах продовжити роботу;

- зміна споживацького попиту – населення купує продукти та товари першої необхідності;

- розрив господарських зв'язків, у тому числі і з країною-агресором.

Очікування бізнесу від діяльності за 2022 рік були на рівні половини (63%) від результатів попереднього року [3]. Показник вселяє оптимізм. У червні 2022 року результати опитування власників бізнесу демонстрували очікування на рівні 48% від результатів 2021 року [2]. Позитивна динаміка

показника очікувань є результатом поступового відновлення бізнесу. Про це свідчить Ukrainian Business Index, який становить 33,9 [3].

До очікувань бізнесу в плані допомоги від уряду держави більшість виділяє два основних аспекти:

1. Майже 59 % підприємців вбачають пріоритетним завданням уряду проведення податкової реформи, яка спростить ведення діяльності.

2. Близько 34 % представників бізнесу до основних завдань уряду відносять забезпечення прискорення руху товарів через митницю та дотримання повного мораторію на перевірки бізнесу.

Український бізнес показує, що він сильний і може адаптуватись до умов війни. Однак, для цього потрібні як внутрішні зусилля підприємств у вигляді належної роботи керівного складу, так і зовнішня підтримка з боку уряду держави. Багато роботи в цьому плані зроблено, багато чекає попереду. Практики і науковці спільно докладатимуть максимум зусиль, щоб забезпечити належну основу для підтримки бізнесу та його подальшого розвитку.

Література

1. Вижити та перемогти: бізнес під час війни. URL: <https://blog.keycrm.app/uk/vizhiti-ta-peremogti-biznes-pid-chas-vijni/> (дата звернення 18.01.2023)

2. Стан та потреби бізнесу в умовах війни: результати опитування. URL: <https://cid.center/the-state-and-needs-of-business-in-wartime-survey-results/> (дата звернення 20.01.2023)

3. Стан і потреби бізнесу в умовах війни: результати опитування в листопаді 2022 року. URL: <https://business.dii.gov.ua/cases/novini/stan-ta-potrebi-biznesu-v-umovah-vijni-rezultati-opituvanna-v-listopadi-2022-roku> (дата звернення 21.01.2023)